

Világ proletárjai egyesüljétek!

Veszprém, 1919.

I. évfolyam. 6. szám.

Csütörtök, május 1.

VÖRÖS ZÁSZLÓ

Megjelenik minden szerdán és szombaton. **A veszprémmegyei szociálistá párt hivatalos közlönye.** Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczy-tér 9. szám. **POLITIKAI LAP.**

Előfizetési árak: Egész évre 36 korona, félévre 18 korona, negyedévre 9 kor. Egy lap példány ára 50 fillér.

Nyílt-tér petitsora 2 kor. — Hirdetési áraink: Arszabás szerinti jutányos árak.

A vörös lobogók.

Házunk rángyujtották;
lobogott a láng már.
Martalócok melegedtek
S Párisban tapsoltak.
Lelkünkben tapostak.

S egyszerre csak aztán
kilendült a házom
a vörös lobogó:
az ur a világon.
És megmenekedtünk.
Ragyog ég felettünk.

Jönnek a testvérek!
Messziről, Keletről.
Aggódások és szegyenek
szállnak a szivekről
Mind testvérek vagyunk.
Együtt élünk halunk.

Vörös lobogókkal
Nyugat felé tartunk.
A szabadság szent lázától
piroslik az arcunk.
Csak előre bátran!
Porban, vérben, sárban.

Egy az akaratumk
az egész világon:
Rabláncokba, többé
Egy ember se járjon.
Isten adott szabadságot
Le kell verni minden láncot.

Vörös lobogóink
Lobognak a szélben.
S a versaillesi szép palota
királyi termében
reszketnek a kis királyok.
Csak dadog már öblös szájok.

Börtönökkel vártak minket.
Rabigákat láncot vertek.
S annyit túrtunk, hogy azt hitték,
tönkre tettek.
Csak most látják, hogy még élünk
és az istenről se féltünk.

Lobogjatek szép lobogók!
Lobogói szabadoknak,
S hirdessétek véres végét
elnyomóknak, bitangoknak.
A szabadság szálljon szálljon,
Vörös szárnnyon.
véig az egész világon.

Vértessy Gyula.

kagyló teste védelmül kitermel magából egy anyagot, mely ragyogó, szinompás drágaköve szilárdul. — Amikor az angol ipari forradalom a múlt század elején a nagytőkések termelést megteremtette, a nagytőke által igájába hajszolt s állalhoz se méltó módon kihasználta proletárosztály néhány évtizedig kábuitan és tanácsatanul túrta sorsát, de a gyötrődés kínjai lassan-lassan kineveltek az elnyomottak lelkéből egy gondolatot, egy csillogó ékkövet, a szocializmust, mely védelme, talizmánja lett a munkásságnak nehéz sorsában.

A szocializmus a kapitalizmus kiáltó igazságtalanságainak gazdasági és társadalmi visszhangja. Nem tudósok könyvtárszobáiban találták ki, nem politikai akarnokok mesterkedték össze; a társadalom élő organismusa fejlesztette ki a szervezetére kártékony mérgeanyag ellen-súlyozására. Amióta az emberi társadalom fennáll, azóta állandóan kísért az emberiség szociális berendezésének vágya. Nyilvánvaló, hogy az emberi nem ös-ösztönének, a természetből beléje oltott társasösztönnek ez felel meg, míg az osztályállam az ember természetes hajlamainak meghamisítása. Valahányszor az osztályállam tulzába vitt visszaéléseivel az elnyomás lethargiájába süllyedt társadalmat felrázta közönyéből, az öntudatra ébredt nép csodálatos egyértelműséggel mindenkor a kommunista megoldásban kereste a kibontakozást. Amikor az ókori római birodalomnak a végsőkig lesüllyedt társadalmát a kereszténység meg akarta reformálni, ez az öskereszténység a kommunizmus alapján állott; a középkorban a türhettelenné vált feudális-klerikális államrendből újabb és újabb mozgalmak, mint pl. a patarénusoké, a münsterianusoké, huszitáké stb. a kommunizmusba kívánt menekülni és a legújabb korban is a kapitalizmusnak minden nagyszabású büntetése a kommunizmus elemi vágyát váltotta ki. Így történt 1871-ben és a mostani világháboruban.

A burzsoázianak hallatlan rövidlátására vall, hogy a szocializmussal, mint valami közönséges rendzavaró jelenséggel foglalkozik és nem tud felemelkedni a világszemléletnek arra a magaslátára, a melyből észre tudná venni a szocializmusnak korszakalkotó jelentőségét és

hívei a földkerekség minden népénél állandóan, következetesen és rohamosan gyarapodnak. Nagyon általános emberinek kell lenni azoknak az elveknek, melyekben egyet tud érteni egy magyar Bokányi és — hogy a szocializmusnak valami távol világrészbeli vezéralakját említsük — egy chinai Sun-Jat-Sen.

A múlt korok kommunista mozgalmai nem tudták kellő erőt kifejteni az akkori kezdetleges forgalmi, gazdasági és kulturális viszonyok között; különben is az akkori kommunizmusnak nem volt meg a mai kitisztult osztálytudatos megalapozottsága. A mai forgalmi eszközök és a könyvnyomtatás feltalálása lehetővé teszik a proletárság összeműködésének megszervezését, a fejlett ipar lehetővé teszi a kollektív termelés eredményes folytatását. Ma tehát a szocializmus megvalósítása már csak hatalmi kérdés, de ennek a kérdésnek eldöntése nem lehet kétséges. Az érlelés folyamatát rohamosan meggyorsította a világháború, melyben a vesztes országok kapitalizmusa valóságos öngyilkosságot követett el. Annyira eltékozolta a létező vagyont, annyi névleges, fictiv tőkét halmozott fel, hogy kapitalista alapon a termelés sikeres folytatása a jól szituált győztes országok versenye mellett alig leküzdhető akadályokba ütköznék.

A világháború felrugdosta dermedt álmából a népet és megtanította figyelni és érdeklődni. És ez elég a szocializmus számára, melynek csalhatalan és kiapadhatatlan toborzó eszköze: a tudás, a felvilágosodás. A középkorban eltilthatták a köznépnek a biblia olvasását szocialisztikus szelleme miatt, ma már a tudást nem lehet ketrecbe zárni, A szocializmust megismerni és megérteni pedig annyit tesz, mint azt elfogadni, sőt fanatikus hívévé válni. A lelkeknek megismerés szülte átalakulása folyamatban van és ezt a folyamatot visszacsinálni nem lehet. Akinek egyszer vérebe mentek át a szocialista igazságok, az többé azokat megtagadni nem tudja. A szem, mely meglátta a világosságot, nem fog többé hozzászokni a sötétséghez. A nép nem juthat Mózes sorsára, hogy csak bepillantson az ígért földére. Az igazi gőzhenger megindult, keletről jön ez is, de nem a csataterén kiömlő vér melege

ellen, ez többé nem fogja megakadályozni az igazság és az igazi emberi erkölcs szocialis eszméjének győzelmét.

(H.)

A szénhiány részleges megoldása.

A dunántúli gyári üzemek nem fognak szénrel műteni.

A külföldön, különösen Németországban a szén pótlására igen jelentékeny mértékben a tőzveget használják fel. Annak ellenére, hogy Magyarországon óriási tőzvegetelepek vannak, ezeknek hasznosítását a szénérdekeltség politikai befolyása a múltban mindig megakadályozta. A Forradalmi Kormányzótanács ezen a téren is energikus kezdeményező lépéseket tett. Május első napjaiban hatalmas munka indul meg a Dunántúli, ahol mintegy 58 ezer katasztrális holdon a legnagyobb tőzvegetelepek vannak, hogy a Hanság, a Sárrét, a Zala és Somogy megyei tőzveg kitermelésével Sopron, Győr, Nagykanizsa, Keszthely, Kaposvár, Székesfehérvár és Kalocsa városok, valamint a somogy-, zala-, veszprém-, sopron-, fehér- és mosonmegyei termelőszövetkezetek tüzelő szénanyagát a barna szénrel egyenrangú tőzveggel pótolják.

E nagyjelentőségű gazdasági kérdésről a szénbiztoság tőzvegosztályának vezetője a következőket mondotta:

— Az a célunk, hogy a tőzvegetelepek közelében fekvő gazdaságokat, malmokat, téglagyárakat és egyéb ipari üzemeket és háztartásokat ellássuk tőzveggel és így feleslegessé tegyük a szénrel való tüzelést. Budapest részére az isaszegi tőzvegetelepet fogjuk kihasználni és a munkát május első hetében már megkezdjük. Szintén májusban kezdjük meg Somogy megyében 16 ezer holdon, Zalamegyében 8 ezer, Fehérmegyében 4 ezer és a Hanságon 30 ezer holdon a tőzveg kitermelését, összesen 25 géppel és valószínűleg 10 kotrógéppel. A gépekhez szükséges elektromos telepek és vezetékek építése folyamatban van.

A tőzvegtermelés jelentőségét igazolja az, hogy lépjeinkben 1200 millió köbméter tőzveg van, amely 50 évig elég mai szénbehozatalunk pótlására. Ha összes gépeinket a nyáron üzembe helyezhetjük, akkor 25—30 ezer vagon tőzvegtermelésre számíthatunk. Az ipari termelési viszonyok javulásával a tőzvegást évi 50 ezer vagonra fokozhatjuk, ami 35 ezer vagon salgótarjáni szénnek felel meg. A tőzveg ára főnnánként valószínűleg 13—15 korona lesz.

A falura is elviszik a kulturát.

Irók és művészek a falu művelődéséért.

A héten elindulnak a társulatok.

A régi kapitalisra rendszer és e rendszer üzleti szelleme elzárta a falut a művészettől. A színház eddig üzleti vállalkozás volt és ebből kifolyólag ugyanakkor a városi burzsoá egy nap akár 50 színházba is mehetett el, a falu csak nagyritkán jutott színházhoz és akkor sem állott módjában élvezni az igazi művészetet. A falvakat látogató szintársulatok sohasem állottak elsőrangú művészi erőkből. Ezeknek a kis társulatoknak rendszeres olyanok voltak a tagjai, akik a nagy társulatoknál érvényesülni nem tudtak. Az igazi színészre lealázó volt eddig, ha falun játszott. Ezentul másképpen lesz. A forradalmi kormányzótanács köztulajdonnak tekinti a színházat

és abból az elvből indul ki, hogy minden dolgozó embernek joga van a művészethez. Ezen az alapon szervezték a hatalmas akciót, amelynek eredményeként már a legközelebbi napokban bevonul a falura a művészet és ezentul a legkisebb község is hozzájut a kulturához. Mintegy hatvan társulatot szerveznek a társadalomnak. A feladatuk az lesz, hogy az országban mindenfelé terjesszék a kulturát. A falvak proletárjainak is bemutatassák a legkiválóbb írók alkotásait. A társulatok megfelelő program alapján indulnak utnak. Ugyanaz a társulat azonban egy községbe megy el, viszont azonban minden község minden két hónapban élvezheti a művészetet, mert minden két hónapban hozzájut egy másik társulathoz.

A közoktatásügyi népbiztoság megbízásából ezt az akciót Párthy Mihály Elemér és Bágyoni-Szabó Dávid színművészek vezetik és az akciónak Veszprém megyét érdeklő részérőlők a következőket mondták a „Vörös Zászló” budapesti munkatársának: „A közoktatásügyi népbiztoság gyönyörű tervének elsősorban az volt az indító rugója, hogy a falut ellásák a színészeti kulturával; másrészt hogy munkához juttassák az állás nélküli színészeket. Rövid egy hónap leforgása alatt valóban emberfeletti munkát sikerült valóra váltítani a tervet és e pillanattal már 25 teljesen megszervert társulat várja izgatottan, hogy művészi munkáját megkezdhesse.

Minden társulat 3—4 művészből, 3—4 művésznőből, 1—2 artistából, 1—2 zeneművészből és egy konferanciéből áll.

Azokat a darabokat, költeményeket, amelyeket a társulatok előadnak, a legkiválóbb magyar írók írók szereztek. A műsoron Emőd Tamás, Peterdi Andor, Gábor Andor, Szép Ernő, Csizmadia Sándor, Bródy Sándor, Gagyoovszky Emil, Sólyom Zoltán, Karinthy Frigyes alkotásai szerepelnek. De méltó interpretáláshoz jut a falvakban a magyar költészetnek nem rég elhunyt halhatatlan mestere, Ady Endre is. A zeneszerzők közül Reinitz Béla, Szirmai Albert, Bodrogi Zsigmond, Kovács Károly, Chorin Géza, Zerkovitz Emil és mások dolgoztak azon, hogy a műsorok művészi értékűek és változatosak legyenek. A konferanszokat Nagy Endre tanította be. A műsört pedig igen nagy gondnal Balázs László, a közoktatásügyi népbiztoság irodalmi osztályának vezetője állította össze.

A próbák a fővárosi különböző színpadokon javában folynak már. A társulatok utraindulásuk előtt a Fészekben vizsgáznak. Tegnapi is két társulat vizsgázott le a művészekből és írókból álló zsűri előtt és a zsűri legteljesebb elismeréssel honorálta az ambiciózus művészek munkáját.

Minden társulat a részére kijelölt járási székhelyre megy. Alkalmassint jut egy-egy társulat Veszprémvármegye járási székhelyeire is. Ezek a társulatok azután minden megyei járás mindegyik faluját meglátogatják és mindenütt addig maradnak, amíg a közönség érdeklődését mutatja az előadások iránt. A társulatok két hónapig vannak uton, azután visszajönnek Budapestre, itt új műsört tanulnak be, majd újra utra indulnak, de másodszor már más kerületet keresnek

fel. A terv az, hogy minden egy év folyamán hat társulat megy el. Mindegyik falu minden két hónapban hozzámint és a kulturához. A műsor természetesen a forradalmi szellemnek megfelelő gondos sor lesz. A legkiválóbb írók dolgoztak azon, hogy igazi kulturát és igazi szellemet vigyenek el Thalia papjai társajknak.

A belépődíjakat a legszerényebb állapítottuk meg, hogy mindenkinek legyen elmenni a színházba. Azok színházi előadást tegnap tartották magukat Cinkotán a proletártömegek kimerő, de teljesen lelkesedése közben.

A borértékesítésről

a földművelésügyi népbiztoság szőlészeti és borászati osztályának politikai megbízottja a következő kijelentést tette:

— A szőlőtermelést, mint a tanácsköztársaság fontos bevételi forrását, a kormányzat a jövőben is fenn akarja tartani és fejlesztési kívánja. Az értékesítést a tanácsköztársaság nagy részben kivétel formájában oldani. A kivétel vagy csemegesztő, vagy más szőlő, vagy bortermék alakjában történni. A meglévő borkészletek kivételével a szociális termelési népbiztoság külkereskedési osztályának bor és szesz kivíteli osztálya nyitja és eladásokat is közvetlenül az osztály végzi. Azok a készletek, amelyek a külföldi vevő 1919. március 21. előtt megvásárolták és minőségijeg átvett, de ezidőig még a termelőnél vannak, kivihetők. Időig csak a Tokaj-hegylajai borokat vették tulajdonukba a tanácsköztársaság az összes bor értékesítését kezébe vette. Más senki sem rendelkezik a borral, csak a tanácsköztársaság — az eddigi tulajdonos sem. Minden bortermelőt is. A termelők kötelezve vannak a tanácsköztársaság szakszerű kezelésére. Az eladó bort a folyó vételár elszámolása a kistermelőknél készpénzben, a nagytermelőknél folyószámlára átírás útján fog történni.

A szőlőművelés előmozdításáról a napokban rendelet fog megjelenni, mely szerint meg fogják csökkenteni a szőlőművelés költségére.

Az alkoholtólalalom folytán igen nagy szerepe lesz a csemegesztő eladásának és a különböző alakban való konzerválásnak. Többféle eljárás médra vonatkozóan folynak az eladók munkálatai. Bizonyos, hogy a szőlőművelés, mely az ország lakosságának egyik fő foglalkozási ága, fenn fogjuk tartani és fejleszteni fogjuk.

A kereskedelmi alkalmazottak elhelyezkedése.

A megváltozott viszonyok következtében csupán a fővárosban körülbelül 10—12 ezer kereskedelmi alkalmazott, 8—10 ezer kereskedelmi utazó és ugyanannyi kereskedő vált létezőlegessé. — Ezeknek elhelyezéséről és jövőjéről a „Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezetének” vezetője a következőket mondotta:

— Minthogy a centralizált elosztó helyeken fogékony, tanulékony munkásokra van szükség, a tervünk az, hogy egy bizonyos korhatárig, mondjuk 24 éves korig, akik állásban vannak, akár nem, tömegesen helyezzük el őket ilyen helyekre. A korhatár alatt kellett megállapítani, mert idősebbeket nehezebben lehet új alakulatokhoz, új foglalkozásokhoz egyszerűen minden előzetes oktatás nélkül elhelyezni.

...illiani. Természetesen úgy az alkalmatlanok, mint az 50 évnél idősebb megrokkant kereske-
delmi munkások elhelyezéséről már legkő-
relebb gondoskodni fogunk. Épen így a kereskedelmi
tanácsokról, akikről köztudomású, hogy a kapi-
talista rendszerben mindent tanultak az inas-
aik alatt, csak a szakmát nem.

Most, hogy a kereskedelmet is kommuni-
kálják, csak most látható tisztán, milyen nagy volt
mennyel helyen a személyzet. A szétosztási rend-
szer mellett feleslegessé válik az ügynök, utazó,
kereskedelmi alkalmazott s természetesen
magja a kereskedő is. — A munkátlanná vált
kereskedelmi alkalmazottaknak és kereskedők-
nek szakiskolákat nyitunk, ahol úgy ök, mint
az ifjúnunkások szakmai kiképzésben részesül-
nek. Reméljük, hogy valamennyiüket sikertől
fog elhelyezni.

Május elsejére.

Ég a világ! Földrengelő eszmék
Járják által minden kis rögét!
Leverve a régi rend bilincse
Ujong a munkás, kiltárva kezét.
Messze zeng a dal főfede bérceken,
Világosabb lesz most már utunk!
Elég soká voltunk rabok eddig,
„Nem lesz a tőke ur mirajunktunk!”

Ledőltek im a mohos korlátfalak!
Nincs többé ur és nincsen szolgaság!
Ujongva él a rég elnyomott lélek
Vérével táplálja a szabadság!
Új irány tör át a lelkeken most,
Új dalnak szavát hozza a szél;
És a munkás büszke arecal mondja:
„Elvész most, aki a multnak él!”

Lihegő kebelrel annyi ember
Keresi az igazi ösvényt,
Míg a többi, összetépvé rutul
Letiporja a polgárerényt.
Fel munkások! Fel munkára! Fel!
Nincs lenyűgözve többé agyunk!
Egy gondolat vezéreljen minket:
„A szabadság honába tartunk!”

Mi volt eddig? Teljes elnyomottság!
Dolgoztunk, miként az állatok!
Összetépvé a családi otthon,
Felkiáltó, siralmas állapot!
Hol van itt a dicső, nagy igazság!
Amelyért az ember küzd és él!
Megmutatjuk vaskezünk öklével:
„Az igazság nekünk a cél!”

Elliporni készülnek bennünket!
Fáj nekik az éber öntudat!
Fáj nekik, hogy mi is megtaláltuk
Az egyenes, igazságos utat!
Azt zugjuk majd a fülébe annak,
Aki gyáva és mögöttünk marad:
„Ha ellenünk akar ki lázad,
Söpörje el a népharag!”

Elindultunk! Törünk a cél felé!
S bár ellenünk jön a tőkés harag,
Jöjjetek hát! Ti erős munkások!
„Pusztuljon aki most is gyáva rab!”
Előre hát! Kiltárva a mellünk!
Odatartjuk bátran az acélnak!
Sötétségben sinylődtünk sokáig,
„Bucsu! Intünk az éjszakának!”

Tekintsünk a sötét multon végig!
Minő sors volt a mi életünk?
Ha meglátjuk szemünk könnybe lábad,
Ököibe szorul munkáskezünk!
Elnyomottak és páriák voltunk!
Testünket a tőke kaja nyomja!
Még sem tudtunk meccani ellene,
„Mert ezer a népek terhe gondja!”

Vad kezekkel törték torkainknak!
Elorozták minden jogaink!
Nekünk más jog nem maradt hátra:
Összetörni munkáskarjaink!
Nem járhatunk magas iskolákat,
Miránk csak a nehéz munka várt!
Tetszett nekik, hogy az elnyomott nép

Templomokban meg az iskolákban
Hirdették a testvőszereket!
S megáldották, mellyel reánk törnek,
Áldották a véres fegyvereket!
Magas urak érdekéért küzdve
Hullott vérünk, testünk nagy halomba,
Míllióknak kellett meghalni,
„Mert a pap butítja, tőke nyomja!”

Kérgeskezt földmivelő munkás
Nem élvezte munkája gyümölcsét!
Elvették a két keze munkáját,
Bünt és nyomort hintve szerteszét!
Hogy látni kezdő szemét elvakítsák,
— Mert félték, hogy nem lesz majd bután —
Szónokolni elkezdte a papját!
„Testvér lett a templom és a gyár!”

De jött a vihar! És a régi rendnek
Befellegzett immáron örökre!
Leráztuk a sulyos bilincseket,
Szabadság jött ifjura, öregre!
Ne hátráljunk! Küzdjünk, dolgozzunk hát!
Életünket dobjuk el ha kell!
„Látjátok hát! Ott a láthatáron
A jövő népek napja kel!”

Szigethy József.

HIREK.

Kérelem.

Május első napjaiban megérkezik városunkba Fodor Oszkár szinigazgató társulata Székesfehérvárról. Nem kell külön méltatnunk, hogy milyen elsőrendű kulturális szükség és milyen áldás egy szintársulat a városnak. A mai lakásviszonyok mellett nehéz a szintársulat tagjainak az elhelyezése. Felkérünk mindenkit, akinek nélkülözhető butorozott szobája vagy lakásrésze van, engedje át térítés ellenében. Nem ajándékot kérünk, megfizetünk mindenért és a lakásadóknak is kellemesebb ez az elintézés, mintha a lakásrequiráló bizottság utalja ki a lakásokat.

Bejelentéseket személyesen vagy telefonon a Vörös Zászló szerkesztőségébe (Egyházmegyei-nyomda épület) kérünk.

— Ismeretterjesztő előadás. A vármegyei művelődési osztály a felnőttek oktatása érdekében felállított szabadiskola vetített képekkel tarkított előadásainak sorozatát folyó hó 29-én kezdte meg. — Az előadás első része Neumann Sándor tanító elvtárs szabadelőadása volt a munkáról s annak kettős jelentőségéről. Előadásában kiemelte azt, hogy a proletárdiktatúra a proletáriátust kettős feladat elé állítja: a proletárság kezébe vette saját sorsának intézését. — Ezen ténykedése azonban csak akkor lehet eredményes, ha tudása nem marad meg azon a fokon, amelyen állott eddig, hanem a proletáriátus belátja azt, hogy ha bele akar kapaszkodni a kormányzásba, olyan széleskörű tudásra kell szert tennie, amely tudás alapja és szükségessége kormányzati ténykedésének. A mult büne a proletárság oktatása és nevelése terén szinte áthíthatatlan akadályokat teremtett, ezeket az akadályokat csak úgy lehet ledönteni, ha a proletárság kezébe veszi oktatásának és nevelésének ügyeit, minden erejével arra törekszik, hogy intézményeket alkosson, amelyek sürített formában olyan tudás alapot teremtenek meg a proletáragyakban, amelyre saját munkája révén építhet. De viszont be kell látnia a proletáriátusnak is azt, hogy tanulása és önművelése öncél, egyúttal az egész proletáriátusnak érdeke s a forradalom vívmányai megszilárdításának legfontosabb kelleke és alapja. Ez a megszerzett tudás egyúttal annak a belátására bírja, hogy a munka, a termelés folytonosságának megteremtése a proletárság uralma maradásának legfőbb szükségessége. Ha a proletárság megszerzi azt a tudást, amelyre pozíciójában megtartása szempontjából okvetlen szüksége van s ha a termelés folytonossága nem szenved.

nyugszik. A nagy letszéssel fogadott előadást Kacska László tanár előadása követte az amerikai kivándorlásról. A vetített képek érdekes sorozatában mutatta be, milyen okok kényszerítették a szorcselelten kivándorlókat arra, hogy új hazát keressenek! Az amerikai munkabérek nagysága, a személyes lakásviszonyok, a munka megbecsülése, a természetes anyagi és szellemi fejlődés, a természeti szépségek s a hatalmas reklám voltak azon varázslatos erők, amelyek a kivándorlást előmozdították. A könnyű pénzszerezés vágya, az erkölcsi és vagyoni bukás, szerencsétlen családi és társadalmi viszonyok voltak azon okok, amelyek a kivándorlókat hazájuk elhagyására kényszerítették. A sok rózsás álom és remény azonban nagyjában már a hosszú küzdelmes uton szétfoszlik s ha verejtékes munkával sikerül is a kivándorlónak hosszú évek munkájából pár ezer koronát félretennie, testi és szellemi kimerülés robotmunkájának a következménye. — A mult büne volt az, hogy száz- és százezer munkás-kezt hagyott itt bennünket, de ha megteremtjük a proletárállamot, amelyben általános jólét lesz, nem lesz szüksége proletártestvéreinknek arra, hogy Amerikában próbáljanak szerencsét. — A szép, alapos tudásról és készségekről tanúsító előadást a hallgatóság mindvégig feszült figyelemmel hallgatta és az előadókat élénk ovációkban részesítette.

— Közgyűlés. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyesülete helyi választmányára május 4-én, vasárnap délután 5 órakor a Korona-vendéglőben levő befizetési helyiségében ülést tart, melyre a t. választmányi tagokat ezúton is meghívja a vezetőség. Tárty: 1. Az évi rendes közgyűlés megállapítása. 2. Egyéb ügyek.

— Eljegyzés. Udvary Lajos főszakács eljegyezte Dvorszky Kamilla Margitkát, özv. Dvorszky Károlyné leányát Veszprémben.

— Tuzok-szabadítás. A belügyi politikai megbízott szobájában történt ez a kis eset. Behozták a volt földbirtokost tuznak, vagy mint a falusi elvtársak mondják tuzoknak. Másnap már jött egy deputáció, kérték a szabadonbocsátását.

— Mert hát nagyon jó ember vót amíg fődesur vót, meg most is szükség lenne rá a szövetkezetben — kérte a küldöttség, és minden lehető és lehetetlen érvt fethozott, csak eresszék ki a tuzokot.

— Nézzék csak elvtársaim — mondja Balla elvtárs — menjenek csak maguk nyugodtan haza. Majd ha jónak látjuk kieresztjük, de most még így kell ennek lenni. És azt ne felejtsek el soha, hogy mi akármit is csinálunk, az minden csak a maguk érdekében történik.

— Úgy, — feleli a küldöttség vezetője — hát akkor csak ott egye a fene, ahun van. Gyertünk emberek.

És a küldöttség hazavonult.

— Vörös őrség szervezése. A volt közbiztonsági és karhatalmi szervek helyébe a vörösőrség lép, mely a tanácsköztársaság egyetlen hatalmas közbiztonsági szerve lesz. Dunántul egész területe 2 vörösőr kerületi parancsnokságra lett beosztva. A III. székesfehérvári vörösőr kerület területe Fejér, Veszprém, Tolna, Baranya és Somogy megye. A IV. soproni vörösőr kerület, mely most lesz felállítva, tartozik Sopron, Vass, Zala (Nagykanizsa), Mosonmegyék, míg Győr, Komárom és Esztergom megye a pozsonyi V. vörösőr kerülethez csatoltatott. Az egyes kerületi parancsnokságok területén levő volt csendőrök, rendőrök, pénzügyőrök, nemzetőri alakulatok és fogházőrök a vörösőrséghez jelentkeztettek tekintetnek s minden további szervezési ügyekben az illetékes vörösőr kerületi parancsnokságok alá tartoznak, ily ügyekben tehát oda forduljanak. Illetékügyek rendezése alatt állanak, egyelőre a már megjelent értesítések mérvadóik. Ezen hivatalosan elismert vörösőrkön kívül egyes helyeken önkényesen létesült és magukat vörösörnek nevező alakulatok, ha vörösőri szolgálatot óhajtanak teljesíteni, jelentkezzenek egyénileg a tőborzó biztосoknál. Beszólásuk iránt a vörösőr kerületi parancsnokság fog intézkedni. A vörösőrségi alakulatok felett a vörösőr kerületi parancsnokság rendelkezik. III. vörösőr kerületi parancsnoksága Szé-

A cégek szövegéből a szociális termelés népbiztonságának legközelebb kiadandó rendelete szerint törölnödök lesznek a magántulajdonra emlékeztető kifejezések, mint pl. rözkereseti, betéti, részvénytársaság s más ilyen kifejezések.

Színház.

Jön a szintársulat.

Pár nap múlva megnyílik a színház. Jön a szintársulat és eleven élet váltja fel a bezárt színház csendjét. Sok régi kedves ismerősét látja majd viszont a veszprémi közönség a tagok között. Visszajön Vida Ilus, Németh Irén, A. Fajt Gizi, Gulyásné Székely René, Andor Zsigmond, Gulyás Menyhért, Doktor János, Ligeti Lajos, Falussy István, Szalma Sándor és még sokan régi és új tagok, valamennyien kipróbált, megbízható erők.

A társulat teljes névsora a következő: Mezei Margit és Vida Ilus I. szubrettek, Marcinka Vica II. szubrett, Németh Irén koloratur énekesnő, A. Fajt Gizi II. énekesnő (új tag), Kovács Lulu hősnő, Vécsei Itona drámai anya, Gulyásné Székely René komikáné, Gergely Gizi szende (új tag), Ligetiné Medgyaszai Amál társalgási, Fodor Oszkár igazgató szerelmes színész, Andor Zsigmond h. igazgató, karnagy, Gulyás Menyhért főrendező, operett-buffo. Doktor János drámai rendező, jellemszínész. Ligeti Lajos komikus. Batori Illés gazdasági titkár, síheder színész. Falussy István opera operett bariton énekes. Szalma Sándor operett bonvivant, bariton énekes. Abonyi Tivadár szerelmes színész (új tag). Brádi Andor énekes bonvivant, szerelmes színész. Lónyai Sándor tenor énekes. Erdélyi Kálmán epizód színész, ügyelő. Eöri (Pordán) Lajos apa színész ügyelő. Acs József, Keller István, Vadász József, Vágó Arthur, Földvári Gyula, Magyaródi János, Bakos Gyula, Szalai Tivadár színészek (új tagok). 20 tagú férfi és női énekkar, 16 tagú zenekar. Faragó Sándorné pénztárosnő, Várhidi Rózi sugónő, Kállay Mihály főszertárnok és díszletmester 6 segéddel.

Szakszervezeti mozgalmak.

Az összes szakszervezetek figyelmébe. Folyó évi április hó 27-én megtartott Szakszervezeti tanács-ülés határozata szerint az összes szakszervezetek vezetőségének a „Szakszervezeti Tanács”-ba megbízottaitkal haladéktalanul ki kell jelölni és a kiküldött két tag a minden hétfőn este 6 órakor tartandó értekezleten pontos megjelenésre utasítandó, mert ellenkező esetben a párt és a tanács a mulasztókkal a legszigorúbban fog eljárni és őket a párt tagjai sorából törölni.

Veszprém, 1919. évi április hó 29-én.

Bujdosó István Herceg József jegyző. elnök.

A Vasasok Szakszervezete május hó 4-én, délelőlt 10 órakor, rendes tagülést tart. Kéri a tagok pontos megjelenése.

A cipész és csizmadia munkások szakszervezeti helyisége a jeruzsálemi Petőfi-Körbe helyeztetelt át.

Felhívás fuvózenészekhez!

A veszprémi direktórium egy proletár fuvózenekar felállítását vette tervbe. Ennek szervezésével alulírott lett megbízva. Felhívom ennél fogva azon proletár elvtársakat, akik valamely fuvó hangszert jól kezelnek, szíveskedjenek a zenekarba felvétel végett nálam, a városi zeneiskolában bármely hétköznapon d. e. 10—12 és d. u. 2—4 órák alatt mielőbb jelentkezni, ahol bővebbi felvilágosítást nyerhetnek. Esetleg vidékiek is jelentkezhetnek.

Pekárdy Pál,
karmester.

Veszprémmegyei szociális term. ügyek intézője.

80|1919. szám.

Rendelet.

A szociális termelés népbiztonsága, minden borkó és borkósav készletet — a gyógyszereszet számára szükséges készlet kivételével — lefoglal.

A lefoglalt készleteket, a szociális termelés népbiztonságához (vegyészeti ipari csoportja) Budapest, Mária Valéria-utca 12 sz. azonnal be kell jelenteni s azokkal csak ezen népbiztonság engedélyével szabad rendelkezni.

E rendelet ellen vétők felett a forradalmi törvényszék ítél.

Veszprém, 1919. április 23.

Veszprémmegyei szociális term. ügyek intézője.

Veszprémmegyei szociális term. ügyek intézője.

103. szám

1919.

Körrendelet.

A horganylemez tájékoztató árának megállapítása tárgyában.

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság 6830|1919. sz. rendeletével tudomásvétel és mihez tartás céljából alábbiakban azzal teszem közzé, hogy a tájékoztató árak az üzlethelyiségben feltűnő helyen kifüggesztendők.

1. §.

A horganylemez tájékoztató ára a következő: a) gyárban való átvétel esetében 100 kg.-ként 490 K. b) nagykereskedő részéről a gyárból való (transzitó) eladás esetében 100 kg.-ként 500 K. c) nagykereskedő részéről nagyban vagy kicsinyben való eladás esetében 100 kg.-ként 550 K.

A felárak tekintetében az Osztrák-Magyar Horganyhengerművek 1913. évi felártáblázatában foglalt tételek négyeszerese számítható fel.

2. §.

Nem büntethető aránytalanul magas áron való árusítással elkövetett büncselekmény címén az, aki a megállapított tájékoztató árakat túl nem lépi.

3. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Veszprém, 1919. április 26.

Veszprémmegyei szoc. term. ügyek intézője.

Veszprémmegyei szociális term. ügyek intézője.

101|1919. sz.

Körrendelet.

A fém- félgártmányok tájékoztató árának megállapítása tárgyában.

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság 6850|1919. sz. rendeletét tudomásvétel és mihez tartás céljából alábbiakban azzal teszem közzé, hogy a tájékoztató árak az üzlethelyiségben feltűnő helyen kifüggesztendők.

1. §.

I. Sárgarézt- és tombak-félgártmányok tájékozt. ára.

Sárgaréztalapára: a) kiváló finom minőség 1100.— K, normális minőség 1000.— K.

Sárgarézhuzal 1050.— K, tompaklemez világos 1200.— K, közép 1250.— K, sötét 1300 K. Tompak-huzal világos 1250.— K, közép 1300 K, vörös 1350.— K.

Sárgaréztud 20 mm és ennél vastagabb 780.— K, 19 mm-től 10 mm-ig 800.— K, 9 mm-től 3.1 mm-ig 900.— K, 3 mm-nél vékonyabb 1050 K. — Különleges méreteknél a méretfelárak négyeszerese hozzáadandó.

Súlyfelárak 100 kg.-ként: 100—50 kilogr.-nyi mennyiségénél 20.— K, 50—30 kg.-nyi mennyiségénél 30.— K, 30—10 kg.-nyi mennyiségénél 100.— K, 10 kg.-on alul 200 K.

II. Vörösréz félgártmányok tájékoztató ára.

Vörösrézlemez 1350.— K, vörösréz kalapált áru 1400 K. — Hozzáadva a vörösréz felára háromszorosát.

Vörösréz-huzal és vörösréztud 1350 K. — Hozzáadva a vörösréz-huzal felárak négyeszeresét, mennyiségi felár ugyanaz, mint a sárgarézt-félgártmányoknál.

III. Alumínium félgártmányok tájékoztató ára.

Alumíniumlemez 1400.— K. — Hozzáadva az alumíniumlemez felárak háromszorosát.

Alumíniumhuzal 1400.— K. — Mennyiségi felár ugyanaz, mint a sárgarézt-nél.

IV. Fémcsövek tájékoztató ára.

Sárgaréztcső 1200.— K. Hozzáadva a felárak négyeszeresét. — Vörösrézcső 1450.— K. Hozzáadva a vörösrézcső felárak kettősfelárak miniumcsövek 1700.— K. Hozzáadva a vörösrézcső felárak négyeszeresét.

Csiszoltcsövek felára 45 százalékos, méretfélár 30 százalékos, ugyanaz csőméretre méterben aluli rendeléseknél 10 százalékos felár, aluli rendeléseknél 20 százalékos felár.

Az I.—IV. alatti árak 100 kg onként Az I.—IV. alatti összes mennyiségi felárak rendelésekre érvényesek, melyek egyminőségű méretű anyagokra szólnak.

2. §.

Az I. §-ban felsorolt árak a félgártmány a műben történő átvétele esetére vonatkozóan kereskedő a műből való eladás esetében a annak 2 százalékát számíthatja. — A nagykereskedő raktáráról való eladás esetében kezöképpen alakul ki: számítható a gyári ár, az összes szállítási, biztosítási stb. költség nyert összegnek még 8 százaléka. — A kicsinykereskedő raktáráról való eladás esetében kereskedői (beszerzési) árat 10 százalékkal meg. A kicsinybeni ár azonban a gyári árak mint 20 százalékkal magasabb nem lehet.

3. §.

Vörösrézárak áthengerelési díja.

A rendelő által adott ócska anyagból

Mennyiség	I. 50 q	II. 10—50 q	III. 10—50 q
Vörösrézlemez	350 K	450 K	450 K
Vörösréz kalapát áru	400 K	500 K	500 K
huzal és rud	350 K	450 K	450 K

100 kg-on aluli megrendelésnél a III. §-ban megadott díjakhoz a következő mennyiségi (felárak) számítandók: 100—50 kg mennyiségénél 50—30 kg-nál 30 K, 30—10 kg-nál 100 K, 10 kg aluli mennyiségénél 200 K. — Ezeket az árakat a felárak számításánál 20% -al csökkenteni kell.

Giyrártási veszteség címen ócska anyag felhasználásánál a következő százalékok számíthatók: 100 kg-os hulladék feldolgozása esetén 7 százalékos, feldolgozása esetében 12 százalékos.

4. §.

Nem büntethető aránytalanul magas árusítással, illetőleg aránytalanul magas díj elkövetett büncselekmény címén az, aki a megállapított árakat, illetőleg áthengerelési díjakat túl nem lépi.

5. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Veszprém, 1919. április 25.
Veszprémmegyei szoc. term. ügyek vezetője.

Veszprémmegyei szociális term. ügyek intézője.

102. szám

1919. j.

Körrendelet.

Az ólomcsövek és ólomgyártmányok tájékoztató árának megállapítása tárgyában.

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság 6840|1919. sz. rendeletét tudomásvétel és mihez tartás céljából az alábbiakban azzal teszem közzé, hogy a tájékoztató árak az üzlethelyiségben feltűnő helyen kifüggesztendők.

1. §.

Az ólomcsövek és lemezek tájékoztató árak a következő: a) A kereskedő részéről akár nagykereskedő saját raktárából való eladás esetében 470 K. b) A kereskedő részéről való eladás esetében, a műből való szállítási esetében kg.-ként c) A gyár részéről való eladás esetében akár kicsinyben kg.-ként 430 K.

2. §.

A rendelő által hozott ócska ólom felára kg.-ként 160 K.

3. §.

Az 5. mm-es és ennél vastagabb ólomcsövek eladásánál a jelen rendelet szerinti felárak 10 százalékos engedmény adandó.

4. §.

Nem büntethető aránytalanul magas árusítással, elkövetett büncselekmény címén az, aki a megállapított tájékoztató árakat túl nem lépi.

5. §.

A megállapított tájékoztató árak kihirdetésének napján lépnek életbe. Ezzel a nappal ezek a felárak a 11.710|1919. O. K. A. B. számú rendelettel foglalt tájékoztató ár helyébe.

Veszprém, 1919. április 26.

Veszprémmegyei szoc. term. ügyek intézője.